

Datum 2021-08-20
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2021/0224
Ert diarienummer S2021/02787
Handläggare Susanne Eriksson

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Boende på (o)lika villkor – merkostnader i bostad med särskild service för vuxna enligt LSS (SOU 2021:14)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Myndighetens synpunkter

Myndigheten för delaktighet (MFD) välkomnar utredningens förslag om en schabloniserad ersättning för merkostnader för boende med särskild service för vuxna enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Merkostnader, som exempelvis tillgång till personal, stöd och gemensamhetsutrymmen, kan i dag vara inkluderade i den hyra som enskilda betalar för en bostad med särskild service enligt LSS. MFD är positiv till utredningens förslag om att kompensera boende med särskild service enligt LSS för sådana merkostnader. Enligt MFD behövs det dock en helhetssyn för att skapa bättre ekonomiska förutsättningar och uppnå ökad jämlikhet i levnadsvillkor för personer med insatser enligt LSS.

MFD har inga synpunkter på utredningens enskilda förslag, men vill lämna några kommentarer.

En helhetssyn behövs för att skapa bättre ekonomiska förutsättningar för personer med insatser enligt LSS

Personer med funktionsnedsättning har generellt sett en lägre genomsnittlig disponibel inkomst än den övriga befolkningen. Utredningens direktiv lyfter att den ekonomiska situationen kan vara särskilt svår för boende med särskild service enligt LSS samt att typfallsberäkningar visar att inkomsterna i dessa hushåll ofta inte täcker utgifterna. MFD instämmer i detta och menar att kombinationen av låga inkomster och höga hyror medför att en stor del av de boendes inkomst behövs för att betala hyran. Bostadstillägget räcker inte

heller alltid till för att kompensera för de boendes höga boendekostnader. Sammantaget innebär detta att det utöver utgifter för merkostnader finns flera ekonomiska utmaningar att hantera för personer med LSS-boende.

Utredningen föreslår en schabloniserad kompensation när det gäller merkostnader för boende med särskild service enligt LSS. Förslaget innebär visserligen ökad likformighet i landet och skydd mot merkostnader för LSS-boende, men har samtidigt en begränsad påverkan på hushållsekonomin för personer med insatser enligt LSS. För en mer genomgripande förändring av den ekonomiska situationen för denna målgrupp krävs det därför en helhetssyn som inbegriper en analys av samspelet mellan olika typer av inkomster och transfereringar i de svenska trygghetssystemen. Detta har dock inte legat i utredningens uppdrag att göra.

Den schabloniserade merkostnadsersättningen för LSS-boende får inte tränga undan kompensation för andra merkostnader

Merkostnadsersättning är en av de socialförsäkringsförmåner som särskilt riktas till personer med funktionsnedsättning. Av förarbetena till LSS (prop. 1992/93:159) framgår vidare att det inom funktionshinderspolitiken är en central princip att människor inte ska ha merkostnader på grund av sin funktionsnedsättning.

MFD vill därför understryka att den föreslagna schabloniserade ersättningen för merkostnader för boende med särskild service enligt LSS inte får leda till några inskränkningar i rätten att få ersättning för andra typer av merkostnader som en person kan ha till följd av sin funktionsnedsättning och som inte tillgodoses genom annat samhällsstöd.

Förslaget är ett steg i rätt riktning men behöver följas upp och utvärderas

Utredningen bedömer att den schabloniserade merkostnadsersättning som föreslås kan säkerställa att ingen som bor i en bostad med särskild service enligt LSS får merkostnader för sitt boende till följd av sin funktionsnedsättning.

MFD anser att det är angeläget att en uppföljning genomförs av reformen för att säkerställa att förslaget får avsedd effekt. Det bör samtidigt utvärderas om de föreslagna nivåerna för den schabloniserade merkostnadsersättningen är träffsäkra och rimliga.

Sammantaget anser MFD att förslaget om schabloniserad ersättning för merkostnader för boende med särskild service enligt LSS är ett steg i rätt riktning, men att en helhetssyn behövs för att skapa bättre ekonomiska förutsättningar och uppnå ökad jämlikhet i levnadsvillkor för personer med insatser enligt LSS.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Emelie Lindahl och utredare Susanne Eriksson (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén